

**КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»
ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ОСВІТИ ТА УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМИ ЗАКЛАДАМИ

Матеріали

Другої регіональної науково-практичної
конференції молодих науковців

30 січня 2025 року

м. Херсон

Редакційна колегія:

Жорова І. Я. – доктор педагогічних наук, професор;
Степанова Т. М. – доктор педагогічних наук, професор;
Кохановська О. В. – доктор педагогічних наук, доцент;
Кузьменко Ю. В. – доктор педагогічних наук, доцент;
Кузьменко В. В. – доктор педагогічних наук, професор;
Слюсаренко Н. В. – доктор педагогічних наук, професор;
Навроцька М. М. – кандидат педагогічних наук;
Рідкоус О. В. – старший викладач.

А 43 **Актуальні** питання розвитку освіти та управління освітніми закладами: матеріали Другої регіональної науково-практичної конференції молодих науковців (30 січня 2025 року, м. Херсон) / за ред. Кузьменка В. В., Кохановської О. В. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2025. 281 с.

Збірник містить матеріали Другої регіональної науково-практичної конференції молодих науковців «Актуальні питання розвитку освіти та управління освітніми закладами». У працях авторів розглянуто історію управління сучасними освітніми установами, розвиток потенціалу фахівця в системі освіти, роль сучасних освітніх технологій у розвитку та управлінні освітою, особливості функціонування системи освіти в умовах воєнного стану.

УДК 37.018

Статті подано в авторській редакції. Відповідальність за точність викладених у публікаціях фактів несуть автори.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ОСВІТИ ТА УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМИ ЗАКЛАДАМИ

Захарченко О. А. GPT ONLINECORRECTOR – цифровий інструмент професійної підготовки магістрів-філологів	75
Зубко А. М. Роль лідерства в управлінні освітніми установами: історичний контекст.....	78
Істоміна С. М. Управління психосоціальною підтримкою учасників освітнього процесу в умовах воєнного часу	81
Капкан О. О. Інноваційні технології і діяльність викладача ВНЗ	84
Касаткін О. С. Читання як компетенція XXI століття: виклики та перспективи шкільної літературної освіти	88
Ковальова О. І. Формування життєвої стійкості педагогічних працівників які працюють в умовах кризи	91
Ковпей І. Б. Управління інклюзивною формою навчання на засадах менеджменту освітніх інновацій	95
Когут І. І. Роль загальних компетентностей у правовій освіті та вихованні.....	101
Козій О. Б. System of exercises for the vocabulary enrichment of the students	103
Козубська С. В. Interactive foreign language teaching for it students in pre-higher education institutions	107
Корх М. В. Роль графічної підготовки в технічному університеті	109
Кріпак Т. П. Управлінська компетентність керівників ЗЗСО в умовах освітніх трансформацій.....	112
Крутько І. В. Педагогічний складник у змісті підготовки майбутнього вчителя (ҚДПУ).....	114
Кузьменко Ю. В., Єропкина Ю. О. Формування медіаосвітньої компетентності здобувачів вищої освіти на заняттях з дисципліни «Методика навчання української мови та літератури» у процесі дистанційного навчання	118
Кузьменко Ю. В., Заболотна Д. В. Методи розвитку математичного мислення у школярів.....	121
Лагода К. В., Кохановська О. В. Вплив освітнього середовища на професійний розвиток педагога.....	124
Левченко Ф. Г. Впровадження STEM-освіти як каталізатора якісного відновлення української освіти: інноваційні моделі, виклики та перспективи.....	127
Лукичова Н. С. Роль командного духу у впровадженні STEM-інновацій: від ідеї до успішного уроку	130
Марецька Л. П. Розвиток мовно-комунікативної професійної компетентності педагога: вимоги професійного стандарту вчителя	134
Марчук С. І. Сучасне антикризове управління закладом освіти.....	136
Миськів М. А., Мукан Н. В. Stimulation of future doctors' managerial competence development	140
Михальченко І. В. Успішне навчання здобувачів фахової передвищої освіти під час професійної підготовки	142
Михальченко Н. В. Професійний розвиток рефлексії особистості	144
Мовчан О. В. Роль ігрових технологій у трансформації сучасної освіти	147

Кузьменко Ю. В.*

*доктор педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту,
Навчально-науковий педагогічний інститут
імені В.О. Сухомлинського Національного університету
кораблебудування імені адмірала Макарова,
м. Миколаїв, Україна*

Єропкіна Ю. О.

*магістрант філологічного факультету,
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова,
м. Миколаїв, Україна*

**ФОРМУВАННЯ МЕДІАОСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ЗАНЯТТЯХ З ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ»
У ПРОЦЕСІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ**

На сьогодні засоби масової комунікації (телебачення, радіо, новинні онлайн-портали, інтернет, соціальні мережі тощо) стали невід'ємною частиною сучасного суспільства. ЗМІ мають як переваги так і недоліки, проте відповідають сучасним викликам часу та мають значний вплив на формування світогляду особистості. Здобувачі освіти мають опанувати навички медійної грамотності, покликані на формування медіаосвітньої компетентності, що сприяє розвитку критичного мислення, медіаграмотності, уміння аналізувати інформацію та протидіяти маніпулятивним технікам, щоб не стати жертвами фейкових повідомлень та шахраїв.

На сьогодні ЗМІ активно застосовуються в освітньому процесі, оскільки дистанційне навчання стало тим викликом, що дозволило інтегрувати медіа як складову педагогічної технології.

Дистанційні платформи дозволяють широко використовувати мультимедійні ресурси, залучати інтерактивні методи навчання, забезпечують доступ до глобальних інформаційних джерел, таких як наукові бази даних, онлайн-бібліотеки, масових відкритих онлайн-курсів (МООС) тощо. Проблема такої інтеграції є недостатня технологічна матеріальна база закладів вищої освіти, часові лаги щодо адаптації освітніх методик до онлайн-формату.

Мета публікації – окреслити аспекти формування медіаосвітньої компетентності здобувачів освіти у процесі дистанційного навчання на заняттях із лінгвістичних дисциплін.

Важливу роль в формуванні та впровадженні медіаосвіти відіграла Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО). Вперше поняття «медіаосвіта» було використано у 1973 р. на спільному засіданні сектору інформації

* © Кузьменко Ю. В., Єропкіна Ю. О.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ОСВІТИ ТА УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМИ ЗАКЛАДАМИ

ЮНЕСКО та Міжнародної ради з кіно та телебачення. У документах надавалося визначення терміну медіаосвіта – «це навчання теорії та практичних вмінь для опанування сучасних мас-медіа, які розглядаються як частина специфічної, автономної галузі знань у педагогічній теорії та практиці; її слід відрізняти від використання медіа як допоміжних засобів у викладанні інших галузей знань, таких як, наприклад, математика, фізика чи географія» [1].

Формування медіаосвітньої компетентності здобувачів вищої освіти одне з пріоритетних завдань сучасного освітнього процесу. Розділяємо думку А. Ермоленко про те, що «формування й розвиток медіакомпетентності сучасних педагогів знаходяться в тісному взаємозв'язку з формуванням і розвитком основних професійних компетентностей фахівців в сфері освіти. Від того, наскільки розвиненою буде індивідуальність учителя, його свідомість, самостійне мислення, вміння використовувати засоби масової комунікації в освітньому процесі, залежатиме ефективність навчання в школах, ліцелях, гімназіях, коледжах, технікумах, інших середніх навчальних закладах і установах позашкільної освіти» [2].

Дисципліна «Методика навчання української мови та літератури» відкриває широкі можливості для інтеграції медіаосвітніх технологій, особливо в умовах дистанційного навчання та зростаючої ролі медіа в освітньому просторі, має великий потенціал для формування медіаосвітньої компетентності завдяки поєднанню мовної та літературної складових із сучасними освітніми технологіями.

Теоретичною основою є принципи медіаграмотності, які включають критичний аналіз інформації, розуміння медіатекстів та створення мультимедійного контенту. Сучасний викладач має володіти не тільки знаннями у своїй предметній галузі, а й умінням раціонально використовувати медіатехнології у освітньому процесі для інтерактивності та ефективності навчання учнів [3].

Аналіз навчального предмету показав, що роблячи акценти на аналізі текстів різних типів у студентів розвивається аналітичне мислення. Знання стилістики, мовної структури текстів та засобів їх поєднання є невід'ємною частиною компетентності майбутніх педагогів. Важливим моментом є знання принципів створення медійного контенту. Майбутні вчителі навчаються використовувати мультимедійні інструменти, інфографіку, презентації та відеоматеріали, що у подальшій професійній діяльності допоможе мотивувати учні продуктивніше вивчати навчальний матеріал учням і адаптувати викладання до цифрового формату.

Розробка власних медіапроектів також може стати важливим аспектом навчання майбутніх фахівців. Здобувачі освіти створюють відеоуроки, подкасти, інтерактивні презентації та фрагменти навчальних ігор, що дозволяє поєднати теоретичні знання з практичними навичками, підвищити якість викладання української мови та літератури в закладах середньої освіти. Наприклад, можна створити відеопрезентацію, яка ілюструє літературний твір із поєднанням інтерактивних елементів, таких як інфографіка чи

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ОСВІТИ ТА УПРАВЛІННЯ ОСВІТНИМИ ЗАКЛАДАМИ

анімовані цитати. Такі проекти сприяють розвитку навички майбутніх вчителів адаптувати складний матеріал для різних вікових груп, інтегрують мультимедійні технології у педагогічний процес та мотивують школярів вивчати українську мову та літературу [4].

Платформи для дистанційного навчання, такі як Moodle або Padlet, забезпечують технічну основу для реалізації як таких проєктів, так і є інструментом забезпечення дистанційного навчання взагалі. Наприклад, система Moodle дозволяє організувати інтерактивні тести, форуми для обговорення літературних текстів та хмарне зберігання навчальних матеріалів. Padlet надає можливість створювати інтерактивні стінгазети, де можна публікувати результати аналізу медіатекстів, ділитися власними творчими здобутками, розробками відеоуроків та інтерактивними завданнями, спрямованими на популяризацію української літератури [5].

Соціальні мережі, як Instagram, TikTok, Facebook, Telegram, також є ефективним інструментом формування медіаосвітньої компетентності майбутніх вчителів української мови та літератури. Створення мовних та літературних блогів сприяють покращенню навичок письма, критичного мислення, обробки інформації, креативного підходу до висвітлення мовних та літературних тем. Соціальні мережі можуть стати фундаментом не лише для висвітлення теоретичних аспектів, а й для створення інтерактивних завдань (вікторин, дискусій, колективної роботи у тематичних групах тощо). Використання цих ресурсів допомагає майбутнім вчителям адаптувати педагогічний процес відповідно вимогам цифрової доби та додатково розвивати навички створення інтерактивного освітнього контенту [6].

Таким чином, формування медіаосвітньої компетентності майбутніх вчителів є важливою складовою сучасного освітнього процесу закладу вищої освіти, зокрема в умовах дистанційного навчання. Інтеграція мультимедійних засобів, освітніх платформ та соціальних мереж у вивчення дисципліни «Методика викладання української мови та літератури» допомагають студентам не лише опанувати теоретичні знання, а й розвинути навички роботи з медіаконтентом в аспекті освіти. Майбутні вчителі оволодівають інструментами, необхідними для адаптації викладання української мови та літератури до цифрової доби, підвищують якість своєї професійної підготовки до викладання предметів в початкових закладах.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Медіаосвіта та медіаграмотність: короткий огляд / Іванов В. та ін. Київ: АУП, ЦВП, 2012. 58 с.
2. Ермоленко А. О. Медіакомпетентність як необхідна складова професійної майстерності сучасного педагога. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету*. 2016. Вип. № 137. С. 330–333.
3. Мурзіна О. А. Формування медіакомпетентності в процесі дистанційної освіти: фактори впливу. *Якість. Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2022. Вип. № 2. С. 60–65.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ОСВІТИ ТА УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМИ ЗАКЛАДАМИ

4. Качак Т. Б. Розвиток медіаграмотності студентів у процесі вивчення дисципліни «Дитяча література та методика навчання літературного читання». *Інфомедійна грамотність – невід’ємна складова навчального процесу закладу вищої освіти: збірник статей /* Редкол.: В. Ф. Іванов (голов. ред.) [та ін.]. Київ: Академія української преси, IREX, Центр Вільної преси, 2021. С. 173–181.
5. Цегельник Т., Станіченко О. Гончар Н. Особливості організації дистанційної професійної підготовки майбутніх вихователів у сучасних реаліях. *Освіта. Інноватика. Практика*. 2024. Том 12. Вип. № 9. С. 103–111.
6. Цісарук І. В., Олексюк М. П., Цісарук В. Ю. Використання соціальних мереж і штучного інтелекту в процесі фахової підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій. *Науковий вісник Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка*. 2024. Вип. № 18. С. 144–150.

Кузьменко Ю. В.*

*доктор педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту,
Навчально-науковий педагогічний інститут
імені В. О. Сухомлинського Національного університету
кораблебудування імені адмірала Макарова,
м. Миколаїв, Україна*

Заболотна Д. В.

*студент 1 курсу 1821 групи,
Навчально-науковий педагогічний інститут
імені В. О. Сухомлинського Національного університету
кораблебудування імені адмірала Макарова,
м. Миколаїв, Україна*

МЕТОДИ РОЗВИТКУ МАТЕМАТИЧНОГО МИСЛЕННЯ У ШКОЛЯРІВ

XXI століття характеризується необхідністю вміти математично і логічно мислити. Математика, один з тих базових предметів, що допомагає школярам оволодіти необхідними навичками, які допомагають як у навчанні, так і в повсякденному житті.

Г. Вейль вважав, що математичне мислення – це особлива форма міркувань, за допомогою яких математика проникає в науки про зовнішній світ і навіть у наші повсякденні роздуми. Мислити математично – це мислити конкретно, впорядковано, вміти абстрагувати та узагальнювати.

В. Сухомлинський зазначив: «Математичне мислення необхідне для успішного вивчення усіх предметів; математичні здібності – це яскравий прояв якостей розуму, які відіграють велику роль у пізнавальній і творчій трудовій діяльності. Завдання школи – піклуватися про розвиток математичних здібностей усіх учнів» [5].

Підкреслимо, що мислення включає в себе такі операції як: аналіз (здатність розділяти інформацію на частини), синтез (здатність

* © Кузьменко Ю. В., Заболотна Д. В.

Науково-методичне видання

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ОСВІТИ ТА УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМИ ЗАКЛАДАМИ

Матеріали

Другої регіональної науково-практичної
конференції молодих науковців

30 січня 2025 року

м. Херсон

Технічний редактор – Мироненко М. П.

Підписано до друку 21.01.2025 р. формат 60х84/16 (А-5)
Папір офсетний. Друк цифровий. Гарнітура Verdana
Умовн. друк. арк. 16,3. Наклад 25.

Друк здійснено з оригінал-макету
у КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти»
Свідоцтво ХС № 74 від 30.12.2011 р.

Адреса редакції й видавництва
вул. Покришева, 41
м. Херсон
73034
тел. (0552) 37-02-66
E-mail: info@academy.ks.ua